

NDA Monthly Update

May 2016

Summary

- National college for nuclear announced
- NDA's £12 million for research consortia
- Major milestone at historic Sellafield storage silos
- Start of new era at Sellafield
- Major milestone at historic Sellafield fuel pond
- Performance overview published
- NDA Strategy and Business Plan now published
- Research projects on show
- 2016 Supply Chain Event date confirmed
- NDA's Insight magazine available
- Website now at new gov.uk home
- UK support for Japan clean-up

Diary Dates

• Nuclear cyber security conference, Warrington	23-25 May
• IAEA conference on decommissioning, Madrid	23-27 May
• Scottish supply chain event, Dunblane	22 June
• LLWR Annual Customer Forum, Workington	29 June
• Publication of NDA Annual Report & Accounts	June/July
• NDA Archive Open Day, Wick	July 2016

National college for nuclear announced

Cumbria and Somerset are set to play a leading role in the government's £15 million investment to create a world-class nuclear training college for the UK. The Department for Business, Innovation and Skills (BIS) confirmed that the National College for Nuclear (NCfN) will be based on two sites at Lakes College, Lilyhall, and Bridgwater College. The college, set to open in September 2017, aims to train 7,000 people by 2020 and is one of five national colleges aimed at creating the 'workforce of tomorrow'. Sellafield Ltd and EDF will lead industry input into the nuclear college, working alongside the Universities of Cumbria and Bristol. Current forecasts predict demand for skilled staff at all levels in nuclear will increase by 40 per cent to 98,000 workers. The other national colleges will focus on advanced manufacturing, digital skills, wind energy, high-speed rail, creative and cultural industries and onshore oil and gas.

[Weblink: National College for Nuclear](#)

£12 million for research

R&D framework contracts worth up to £12 million were awarded to a series of consortia, as NDA seeks innovative solutions to technical challenges. Among the organisations involved are UK universities, global corporations and around 20 Small and Medium-sized Enterprises (SMEs). The NDA's Direct Research Portfolio (DRP) forms a key part of the NDA's strategic research programme and focuses on direct funding for research that delivers innovation across multiple sites, develops technical expertise and informs NDA's strategy. The three new framework contracts were awarded to 10 consortia, involving more than 70 organisations and including three consortia led by SMEs. The contracts, last awarded in 2012, will cover the next four years.

Meanwhile, almost 50 research students and Post-Doctoral Research Assistants, who are working on a unique programme, gathered in Bristol to share their progress with representatives from industry, regulators and international organisations. The students were part of the four-year DISTINCTIVE programme (Decommissioning, Immobilisation and Storage Solutions for Nuclear Waste Inventories), launched in 2014. DISTINCTIVE is supported by 11 universities, led by Leeds, and funded jointly by the Engineering & Physical Sciences Research Council, NDA, the National Nuclear Laboratory (NNL), NDA and Sellafield Ltd.

[Weblink: Research contracts](#)

[Find out more about the DISTINCTIVE consortium](#)

Opening doors to Sellafield hazard removal

One of Sellafield's most hazardous buildings is a step closer to being cleaned up after a major engineering task was completed. The historic Pile Fuel Cladding Silo contains waste from the site's earliest days, when the site was focused on weapons-related

activities, and is one of the most challenging tasks in the NDA estate. Installation of a huge 40-tonne, 9-metre wide steel door frame on the side of the building marks a crucial step. This will allow doors to be hung, behind which holes will be cut so the waste can be removed by retrieval machines. Years of planning, testing and specialist engineering design preceded the milestone achievement.

[Weblink: Sellafield engineering feat](#)

Major milestone at historic Sellafield pond

The most significant stride ever was achieved in the Sellafield clean-up mission when the entire bulk stocks of historic nuclear fuel were removed from one of the site's oldest ponds. The milestone came after decommissioning teams lifted the final skip of 'metal fuel' from the Pile Fuel Storage Pond via a remote-controlled process. Retrieval of the pond's 'canned fuel' inventory was successfully completed in October 2015. The work means radioactivity levels at the 68-year-old spent fuel pond have now been cut by 70 per cent, vastly reducing the risk it poses to people and environment. The achievement is the most visible sign yet of progress in the NDA's programme to clean-up the legacy of Britain's early nuclear industry, which is set to continue for at least another 100 years. The fuel has been transferred to a modern on-site storage building.

[Weblink: Sellafield pond achievement](#)

Sellafield becomes NDA subsidiary

A new era in the history of Sellafield is under way after the SLC became a subsidiary of the NDA in April. Direct ownership by the NDA will help Sellafield Ltd to accelerate progress and improve efficiency. The Parent Body Organisation model, where Sellafield Ltd was owned by private sector consortium Nuclear Management Partners (NMP) from 2008 until March, has now been replaced by a simpler structure that is more suited to the complexities of the NDA's largest, most hazardous site. NDA Chief Executive John Clarke said: "The new arrangements will accommodate the challenges at the site more easily and allow for longer-term planning. The private sector will still be heavily involved in delivering work at Sellafield but no longer as an owner."

[Weblink: New era for Sellafield](#)

Performance overview published

The NDA has published the latest quarterly overview of performance across its sites, focusing on the priority programmes and major projects. Progress is measured against specific targets set out in the annual Business Plan.

[Weblink: Performance review](#)

NDA publishes latest long-term Strategy

The NDA has now published two of the key documents that outline its forward plans for the years ahead. The Strategy, effective from 2016 onwards, is updated every five years and focuses on a long-term overview based on a series of themes; the Business Plan for 2016-2016, takes a more detailed look at site activities in the shorter term. Both documents take account of the funding settlement allocated to the NDA in the government's Spending Review last autumn. A period of public consultation took place during January and February, enabling the NDA to take account of feedback before the documents were finalised.

[Weblink: Strategy and Business Plan](#)

Research projects on show

More than 40 nuclear research projects were on show at a recent event in Manchester, demonstrating the progress achieved in the years since funding totalling £50 million was awarded to them. Since 2012, the joint initiative by the NDA, Innovate UK, Department of Energy and Climate Change (DECC) and Engineering and Physical Sciences Research Council (EPSRC) has invested in a range of innovative projects aiming to encourage all sectors of the UK's nuclear supply chain. The Collaboration Nation event, which brought together research organisations with potential customers, featured a series of presentations, awards and networking.

[Weblink: Collaboration Nation](#)

Date confirmed for 2016 Supply Chain Event

The date of the next annual networking event for NDA suppliers has now been confirmed as **Thursday, 3rd November**. For 2016, the NDA Estate Supply Chain Event again returns to EventCity in Manchester, providing opportunities for businesses of all sizes to exhibit in the main hall and to meet leading figures in nuclear decommissioning. The one-day event is free of charge for visitors and exhibitors (optional extras are subject to a small fee). Launched in 2011, its aim is to continue improving the visibility of opportunities for suppliers, particularly those in the Small and Medium-sized Enterprise (SME) community. Further details will be published shortly.

New home for NDA website

The NDA's website content has now been moved to the central government website and the old website has been switched off. Web users should be automatically redirected to the new content. Meanwhile, the new website also includes a recently launched NDA blog post, with contributions from guest authors on a range of topics.

[Weblink: NDA website](#) and [NDA blog home page](#)

Diweddariad Misol yr ADN

Mai 2016

Crynodeb

- Cyhoeddi manylion coleg niwclear cenedlaethol
- £12 miliwn yr ADN ar gyfer consortia ymchwil
- Carreg filltir bwysig i seilos storio hanesyddol Sellafield
- Cychwyn cyfnod newydd yn Sellafield
- Carreg filltir bwysig ym mhwl tanwydd Sellafield
- Cyhoeddi trosolwg perfformiad
- Cyhoeddi Strategaeth a Chynllun Busnes yr ADN
- Prosiectau ymchwil yn cael eu harddangos
- Cadarnhau dyddiad Digwyddiad Cadwyn Gyflenwi 2016
- Cylchgrawn Insight yr ADN ar gael
- Y wefan yn awr yng nghartref newydd gov.uk
- Cymorth y DU i'r gwaith glanhau yn Japan

Dyddiadau i'r Dyddiadur

• Cynhadledd diogelwch seibr niwclear, Warrington	23-25 Mai
• Cynhadledd yr IAEA ar ddatgomiynu, Madrid	23-27 Mai
• Digwyddiad cadwyn gyflenwi'r Alban, Dunblane	22 Mehefin
• Fforwm Blynnyddol Cwsmeriaid LLWR, Workington	29 Mehefin
• Cyhoeddi Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon yr ADN	Mehefin / Gorffennaf
• Diwrnod Agored Archif yr ADN, Wick	Gorffennaf 2016

Diweddariad Misol yr ADN – Mai 2016

Cyhoeddi manylion coleg niwclear cenedlaethol

Bydd Cumbria a Gwlad yr Haf yn chwarae rôl flaenllaw ym muddsoddiad £15 miliwn y Llywodraeth i greu coleg hyfforddiant niwclear o safon ryngwladol ar gyfer y DU. Cadarnhaodd yr Adran Busnes, Arloesi a Sgiliau (BIS) y bydd y Coleg Niwclear Cenedlaethol (NCfN) yn cael ei leoli ar ddau safle yn Lakes College, Lilyhall, a Bridgwater College. Nod y coleg, a fydd yn agor ym mis Medi 2017, yw hyfforddi 7,000 o bobl erbyn 2020 ac mae'n un o bum coleg cenedlaethol sydd â'r nod o greu 'gweithlu yfory'. Bydd Sellafield Ltd ac EDF yn arwain cyfraniad y diwydiant at y coleg niwclear, gan weithio ochr yn ochr â Phrifysgolion Cumbria a Bryste. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn rhagweld y bydd y galw am staff medrus ar bob lefel yn y diwydiant niwclear yn cynyddu 40 y cant i 98,000 o weithwyr. Bydd y colegau cenedlaethol eraill yn canolbwyntio ar weithgynhyrchu uwch, sgiliau digidol, ynni gwynt, rheilffyrdd cyflym, diwydiannau creadigol a diwylliannol ac oledw a nwy ar y tir.

[Dolen: National College for Nuclear](#)

£12 miliwn ar gyfer ymchwil

Cafodd contractau fframwaith ymchwil a datblygu gwerth hyd at £12 miliwn eu dyfarnu i gyfres o gonsortia, wrth i'r ADN chwilio am atebion arloesol i heriau technegol. Ymhlith y sefydliadau sy'n gysylltiedig â'r cynllun mae prifysgolion y DU, corfforaethau byd-eang a tua 20 o fusnesau bach a chanolig (BBChau). Mae Portffolio Ymchwil Uniongyrchol (DRP) yr ADN yn rhan allweddol o raglen ymchwil strategol yr ADN ac mae'n rhoi pwyslais ar gyllid uniongyrchol i ymchwil sy'n arwain at arloesi ar draws nifer o safleoedd, yn datblygu arbenigedd technegol ac sy'n sail i strategaeth yr ADN. Cafodd y tri contract fframwaith eu dyfarnu i 10 consortiwm, sy'n cynnwys dros 70 o sefydliadau gan gynnwys tri chonsortiwm sy'n cael eu harwain gan BBChau. Bydd y contractau, a ddyfarnwyd ddiwethaf yn 2012, yn ymestyn am y pedair blynedd nesaf,

Yn y cyfamser, daeth bron i 50 o fyfyrwyr ymchwil a Chynorthwyr Ymchwil Ôl-Ddoethurol, sy'n gweithio ar raglen unigryw, at ei gilydd ym Mryste i rannu eu cynnydd â chynrychiolwyr o fyd diwydiant, rheolyddion a sefydliadau rhyngwladol. Roedd y myfyrwyr yn rhan o'r rhaglen pedair blynedd DISTINCTIVE (Decommissioning, Immobilisation and Storage Solutions for Nuclear Waste Inventories), a lanswyd yn 2014. Mae DISTINCTIVE yn cael ei gefnogi gan 11 o brifysgolion, o dan arweiniad Leeds, ac mae'n cael ei ariannu ar y cyd gan y Cyngor Ymchwil Peirianeg a'r Gwyddorau Ffisegol, yr ADN, y Labordy Niwclear Cenedlaethol (NNL), a Sellafield Ltd.

[Dolen: Contractau ymchwil](#)

[Darllenwch ragor am gonsortiwym DISTINCTIVE](#)

Diweddariad Misol yr ADN – Mai 2016

Agor drysau i waredu peryglon Sellafield

Mae un o adeiladau mwyaf peryglus Sellafield gam yn nes at gael ei lanhau ar ôl i dasg beirianyddol bwysig gael ei chwblhau. Mae'r Seilo Cladin Tanwydd yn cynnwys gwastraff o ddyddiau cynharaf y safle, pan oedd y safle'n canolbwyntio ar weithgareddau'n ymwneud ag arfau, ac mae un o'r tasgau mwyaf heriol ar ystâd yr ADN. Mae gosod ffrâm drws dur 40 tunnell a naw metr o led ar ochr yr adeilad yn garreg filltir bwysig dros ben. Bydd hyn yn galluogi drysau i gael eu gosod, a bydd tyllau'n cael eu tyllu y tu ôl iddo fel y bydd modd i beiriannau gael y gwastraff allan. Roedd blynyddoedd o ymchwil, profion a dyluniad peirianeg arbenigol wedi digwydd cyn y cam pwysig hwn.

[Dolen: Camp beirianyddol Sellafield](#)

Carreg filltir bwysig ym mhwl hanesyddol Sellafield

Cafodd y garreg filltir bwysicaf erioed ei chyflawni yn y gwaith o lanhau Sellafield yn sgil gwaredu'r holl swmp o danwydd niwclear hanesyddol o un o byllau hynaf y safle. Daeth y garreg filltir ar ôl i dimau datgomisiynu godi'r sgip olaf o 'danwydd metel' o'r Pwll Storio Tanwydd trwy broses a oedd yn cael ei rheoli o bell. Adenillwyd stocrestr 'tanwydd wedi'i ganio' y pwll yn llwyddiannus ym mis Hydref 2015. Mae'r gwaith yn golygu bod lefelau ymbelydredd y pwll tanwydd 68 oed yn awr 70 y cant yn is, sy'n lleihau'n sylweddol y perygl i bobl a'r amgylchedd. Y gwaith hwn yw'r arwydd mwyaf gweledol hyd yma o'r cynnydd yn rhaglen yr ADN i lanhau etifeddiaeth diwydiant niwclear cynnar y DU, sy'n debygol o barhau am o leiaf 100 mlynedd arall. Mae'r tanwydd wedi cael ei drosglwyddo i adeilad storio modern ar y safle.

[Dolen: Cyflawniad pwll Sellafield](#)

Sellafield yn dod yn is-gwmni i'r ADN

Mae cyfnod newydd yn hanes Sellafield ar gychwyn wrth i'r SLC ddod yn is-gwmni i'r ADN ym mis Ebrill. Bydd perchnogaeth uniongyrchol yr ADN yn helpu Sellafield Ltd i gyflymu cynnydd ac i wella effeithlonrwydd. Mae'r model Rhiant Sefydliad, lle'r oedd Sellafield Ltd yn eiddo i gonsortiw m o'r sector preifat Nuclear Management Partners (NMP) o 2008 tan fis Mawrth, bellach wedi cael ei ddisodli gan strwythur symlach sy'n fwy addas ar gyfer cymhlethdodau safle mwyaf, a mwyaf peryglus yr ADN. Meddai Prif Weithredwr yr ADN John Clarke: "Bydd y trefniadau newydd yn ein helpu i oresgyn heriau'r safle'n haws a byddant yn galluogi cynllunio mwy tymor hir. Bydd y sector preifat yn parhau i wneud cyfraniad pwysig at gyflawni'r gwaith yn Sellafield ond nid fel perchennog o hyn ymlaen."

[Dolen: Cyfnod newydd i Sellafield](#)

Diweddariad Misol yr ADN – Mai 2016

Cyhoeddi trosolwg perfformiad

Mae'r ADN wedi cyhoeddi'r trosolwg perfformiad chwarterol diweddaraf ar gyfer ei safleoedd, gyda phwyslais ar y rhaglenni blaenoriaeth a'r prif brosiectau. Mae cynnydd yn cael ei fesur yn erbyn targedau penodol a amlinellir yn y Cynllun Busnes blynyddol.

[Dolen: Adolygiad perfformiad](#)

Yr ADN yn cyhoeddi ei Strategaeth tymor hir ddiweddaraf

Mae'r ADN wedi cyhoeddi dwy ddogfen allweddol sy'n amlinellu ei gynlluniau ar gyfer y blynyddoedd nesaf. Mae'r Strategaeth, a fydd yn weithredol o 2016 ymlaen, yn cael ei diweddarau bob pum mlynedd ac mae'n canolbwyntio ar drosolwg tymor hir yn seiliedig ar gyfres o themâu; mae'r Cynllun Busnes ar gyfer 2016-2016 yn bwrw golwg fwy manwl ar weithgareddau'r safle yn y tymor byr. Mae'r ddwy ddogfen yn rhoi sylw i'r setliad cyllido a ddyrannwyd i'r ADN yn Adolygiad o Wariant y Llywodraeth yr hydref diwethaf. Cafwyd cyfnod o ymgynghori cyhoeddus yn ystod Ionawr a Chwefror, a oedd yn galluogi'r ADN i roi sylw i'r adborth a gafwyd cyn cyhoeddi'r dogfennau terfynol.

[Dolen: Strategaeth a Chynllun Busnes](#)

Prosiectau ymchwil yn cael eu harddangos

Roedd dros 40 o brosiectau ymchwil niwclear yn cael eu harddangos mewn digwyddiad diweddar ym Manceinion, i ddangos y cynnydd a wnaethpwyd yn y blynyddoedd ers i gyllid gwerth £50 miliwn gael ei ddyfarnu iddynt. Er 2012, mae'r cynllun ar y cyd rhwng yr ADN, Innovate UK, yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (DECC) a'r Ymchwil Peirianeg a'r Gwyddorau Ffisegol (EPSRC) wedi buddsoddi mewn amrywiaeth o brosiectau arloesol i annog pob sector yng nghadwyn gyflenwi niwclear y DU. Roedd y digwyddiad Collaboration Nation, a oedd yn dwyn ynghyd sefydliadau ymchwil a darpar gwsmeriaid, yn cynnwys cyfres o gyflwyniadau, gwobrau a chyfleoedd i rwydweithio.

[Dolen: Collaboration Nation](#)

Cadarnhau dyddiad Digwyddiad Cadwyn Gyflenwi 2016

Mae dyddiad y digwyddiad rhwydweithio blynyddol nesaf ar gyfer cyflenwyr yr ADN wedi cael ei gadarnhau fel **dydd Iau, 3 Tachwedd**. Ar gyfer 2016, bydd Digwyddiad Cadwyn Gyflenwi Ystâd yr ADN yn dychwelyd i EventCity ym Manceinion, gan gynnig cyfleoedd i fusnesau o bob maint i arddangos yn y brif neuadd ac i gwrdd â ffigurau blaenllaw mewn datgomisiynu niwclear. Mae'r digwyddiad undydd yn ddi-dâl i ymwelwyr ac arddangoswyr (mae opsiynau ychwanegol ar gael am dâl bychan). Ers ei lansio yn 2011, ei nod yw parhau i dynnu sylw at gyfleoedd i gyflenwyr, yn enwedig rhai yn y sector Busnesau Bach a Chanolig. Bydd rhagor o fanylion yn cael eu cyhoeddi cyn hir.

Diweddariad Misol yr ADN – Mai 2016

Cartref newydd gwefan yr ADN

Mae cynnwys gwefan yr ADN wedi cael ei symud i wefan y llywodraeth ganolog ac mae'r hen wefan wedi cael ei dileu. Dylai defnyddwyr gael eu hatgyfeirio'n awtomatig i'r cynnwys newydd. Yn y cyfamser, mae'r wefan newydd hefyd yn cynnwys blog yr ADN a lansiwyd yn ddiweddar, gyda chyfraniadau gan awduron gwadd ar bob math o bynciau.

[Dolen: Gwefan yr ADN](#) a [Thudalen gartref blog yr ADN](#)